

Høringsinnspill fra Abelia: Prop.1S 2017-2018: Statsbudsjettet

Abelia representerer mer enn 2100 bedrifter innen digitalisering, undervisning, forskning, interesse- og pasientorganisasjoner og kreative virksomheter som er sentrale i å realisere innovasjonsrommet innen helse. For en digital versjon av dette innspillet, [se denne lenken](#)

1. Bærekraftige budsjetter

Å sikre fremtidig balanse mellom inntekter og utgifter på statsbudsjetter krever tiltak nå, både på inntekts- og utgiftssiden i statsbudsjettet. De samlede norske helseutgiftene var på 326 milliarder kroner i 2016, hvorav 85 prosent finansieres av det offentlige. Veksten i utgifter er galopperende, det var 20 pst økning på de fire årene fra 2011 til 2015, ifølge SSB. Målt etter offentlig pengebruk per innbygger er helsetjenesten blant verdens dyreste. Med henblikk på at det vil bli flere eldre, økning i kroniske sykdommer og at det vil stilles stadig større krav til kvalitet i tjenestene må utviklingen snu.

2. En effektiv og digital helsesektor

Svaret på de overordnede utfordringene er å utløse innovasjonskraften som ligger i forskning, innovasjon, digitalisering, samt skape bedre brukerinvolvering og innføre nye måter å jobbe på. En kraftig opptrapping av digitalisering vil redusere kostnadene. Beregninger fra Accenture og World Economic Forum¹ viser at økt digitaliseringstakt i offentlig sektor, i helse spesielt, fram mot 2025 kan bidra til å redde tusenvis av liv, redusere behovet for flere hundre tusen sykehusdøgn og bidra til innsparinger på over 65 milliarder kroner på tvers av offentlig sektor i Norge. Dette forutsetter at det investeres i digital infrastruktur, og at det hentes ut gevinster når teknologien tas i bruk.

Dagens finansieringssystemer i helse- og omsorgssektoren er etter vår mening den viktigste hindring for mer innovasjon og realisering av pasientens helsetjeneste. Incentivstrukturene oppfordrer ikke til innovasjon på tvers av virksomheter, systemet er lite opptatt av helseeffekt og fremvekst av "verdibasert helse". Dette er et lengre lerret å bleke, men oppfordrer like fullt helse- og omsorgskomiteen til å ha dette som en hovedoppmærksomhet i den kommende fireårsperioden.

Tydligere rolleavklaringer

En annen årsak til veksten i helsesektoren er at det offentlige tar på seg oppgaver hvor det allerede eksisterer velfungerende markeder og sterke, etablerte fagmiljøer. Abelia får regelmessig henvendelser fra bedrifter som enten opplever at stat og kommune utvikler løsninger i offentlig regi. Det blir derfor en viktig rolle for Stortinget å påse at strategien for å sikre at bruk av markedsleverandører, der det er mulig, skal ligge til grunn i all utvikling av e-helsetjenester følges opp.

Et annet eksempel er Nasjonalt senter for e-helseforskning som ble etablert i 2016 og underlagt Helse Nord. Senteret planlegger å vokse med 60 ansatte, og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har foreslått å bevilge 37,5 millioner kroner til senteret i 2018. Det er lite gunstig at det opprettes statlige forskningsinstitusjoner som konkurrerer om oppdrag med fristilte forskningsinstitutter og private utredningsmiljøer. HOD varsler i budsjettet at det vil komme en følgeevaluering av senteret i 2018.

¹ <https://www.accenture.com/no-en/insight-new-digital-norway>

- *Abelia ber Stortinget påpeke at evalueringsprosessen av Nasjonalt senter for e-helseforskning også må adressere mulig fristilling.*
- *Abelia ber Stortinget om å påse at en større andel av helseforskningsmidlene kanaliseres gjennom Forskningsrådet for å stimulere til mer konkurranse om forskningsmidlene.*

Innovative offentlige anskaffelser og risikoavlastning

Stortinget har flere ganger bedt regjeringen utrede en risikoordning for offentlige anskaffelser. Som et svar foreslår regjeringen i forslag til statsbudsjett at Innovasjon Norge skal utvide ordningen med innovasjonskontrakter til å gjelde innovative anskaffelsesprosesser. Det viser seg også svært mange av søknadene gjelder helse. Hvis denne ordningen skal utvides og fungere som en risikoavlastning, må posten også økes. Forslaget for 2018 på 278 millioner kroner (NFDs proposisjon) ligger på samme nivå som i 2017, og er dermed en reell nedgang. Flere departement, herunder HOD, må ta ansvar for å bevilge midler til ordningen for utprøving av innovative anskaffelser under sine ansvarsområder.

- *Abelia ber Stortinget utvide bevilgningen til innovasjonskontrakter med 100 millioner kroner til samlet 378 millioner kroner, og be regjeringen komme tilbake med en evaluering av hvilken effekt ordningen har for å øke andelen innovative anskaffelser.*

3. Investere i nye vekstbedrifter og vekstnæringer

Vi er glad for at det skal lages en særskilt stortingsmelding om helseindustrien, hvor en bl.a. spesifikt skal utnytte Norges fortrinn og ha som mål at Norge blir ledende i Europa på e-helse innen 2025 og etablere et tydeligere innovasjonsmandat for hele helsesektoren. Det er vesentlig at helse- og omsorgskomiteen og næringskomiteen er godt samsnakkert i dette arbeidet. Det er også bra at regjeringen (NFDs budsjettproposisjon) foreslår å doble bevilgningen til nye testsentre, såkalte katapultsentre hvor bedrifter og forskningsmiljøer kan teste ut ideer og løsninger.

Norge i tet på helseteknologi og persontilpasset medisin

Norge har unike muligheter for å dyrke frem en helseindustri i verdensklasse. Vi har gode helseregistre og biobanker, ledende forskningsmiljøer, datasenterindustri samt industrielle fyrtårn som DNV GL, SINTEF og Telenor som kan bidra til utviklingen. Overgang til mer persontilpasset medisin basert på genetiske analyser og store datamengder, vil gi mer presis behandling av pasienter og bane vei for pasientsentrert helse og omsorg. Mange land posisjonerer seg for disse mulighetene. Å vente på fremleggelse av en ny stortingsmelding gjør at vi taper terreng. Et signal om en tydelig nasjonal satsing vil tiltrekke seg både internasjonale selskaper og forskning. Likeledes er det bra at regjeringen foreslår å fjerne den kommunale eiendomsskatten på maskiner i verk og bruk, da datasenterindustri kan tiltrekke oss selskaper som gir grunnlag for nye industrieventyr og arbeidsplasser.

- *Abelia ber Stortinget be regjeringen om å etablere et næringsprogram for helseteknologi og persontilpasset medisin, estimert til 30 millioner kroner i 2018. Programmet matches opp med et minimum like stort beløp fra næringsliv og forskningsinstitusjoner.*

Abelia ønsker komiteen lykke til med det videre budsjettarbeidet.

Med vennlig hilsen,

Hilde Widerøe Wibe
Næringspolitisk direktør